

Oorkonden en Mededelingen

Inventaris van het archief van het voormalige ambacht van de goud- en zilversmeden te Brugge.

INLEIDING

Het ambacht van de goud- en zilversmeden te Brugge was een belangrijke corporatie, die tot het einde van het oud regime bestaan heeft. De Brugse goud- en zilversmeden waren overigens meestal personen van aanzien en daarenboven betrekkelijk talrijk. In 1562 telde het ambacht meer dan tachtig meesters, terwijl hun aantal in 1783 nog veertig bedroeg. Ook het bezit van het ambacht was niet onbelangrijk. Tot bij de afschaffing bezat de corporatie in eigendom drie huizen in de Hoogstraat en vijf kleinere huisjes daar van achteren aanpalende. Van de huizen in de Hoogstraat, werd het ene, op de hoek van de Meestraat, als ambachtshuis gebruikt, terwijl de twee andere verhuurd werden. De vijf kleinere huisjes waren bestemd om door de oude, behoeftige ambachtsleden gratis bewoond te worden.

Het spreekt dan ook vanzelf, dat het goud- en zilversmedenambacht een belangrijk archief zal bezeten hebben. Van dit archief is echter betrekkelijk weinig bewaard gebleven. Toen de ambachten, in 1795, door het Franse Bewind werden afgeschaft, was bevolen dat hun archieven bij de gemeentebesturen moesten ingeleverd worden. Bij vele van de toenmalige ambachtsleden heerste echter de overtuiging, dat die afschaffing, evenals het Franse Bewind zelf, slechts van voorlopige aard zou zijn en een herstel van de ambachten niet zou uitblijven. Een treffend

bewijs van deze opvattingen leveren de nummers 28 en 29 van onderhavige inventaris. Daarenboven toonden de meeste, om niet te zeggen alle ambachten, weinig haast om hun archieven aan de gemeentebesturen over te dragen, en het openbaar gezag zelf beijverde zich niet om in het bezit van deze archieven te komen. Aldus is het te verklaren waarom er van de inlevering niet veel in huis is gekomen. Dat is alleszins het geval geweest met het archief van de goud- en zilversmedencorporatie te Brugge. Na de afschaffing van het ambacht is hun archief zo goed als geheel eerst in handen van de laatste bestuursleden gebleven, later in particulier bezit gekomen en eindelijk verspreid en ten groten dele te loor gegaan.

In de loop van de 19e eeuw kwamen ook enkele stukken door schenking of aankoop in de openbare archiefdepots terecht, zodat het overgebleven archief van het goud- en zilversmedenambacht thans over twee depots, het stadsarchief en het rijksarchief te Brugge, is verdeeld. Zo werd nr 1 van onze inventaris in 1911 door het rijksarchief aangekocht van de weleerwaarde heer P. van de Walle de Ghelcke¹, nr 43 werd door het stadsarchief in 1866 op de boekenveiling van kanunnik C. Carton aangeworven², en nr. 44 kreeg ditzelfde depot in 1913 ten geschenke van de heer E. Gilleman³. De nummers van

---

(1) Zie : Brugge, Rijksarchief, Aanwinsten, dossier nr. 973.

(2) Vgl. : *Catalogue des livres, manuscrits et documents originaux formant la bibliothèque de feu M. Charles-Louis Carton....*, Gent, 1866, nr. 2128.

(3) Zie : *Gemeenteblad van de stad Brugge, 1914*, Bijvoegsel, blz. 12. De heer E. Gilleman zou toen ook nog een rekening van het ambacht over 1760 en een lijst van de ambachtsleden d.d. 1759 aan het stadsarchief geschonken hebben. Laatstgenoemde twee stukken konden echter niet teruggevonden worden. — In het rijksarchief was het ons eveneens onmogelijk de hand te leggen op een rekening van het goud- en zilversmedenambacht over 1553/4 (fonds van de ambachten, nr 64bis) en op een Lijst van de Brugse goud- en zilversmeden met hun respectieve merken van 1713 tot 1732 (charters, nr. bl. 5864). Vgl. C. VANDEN HAUTE, *Inventaire sommaire des archives des corporations de la ville de Bruges, conservées aux archives de l'Etat*, blz. 10, en ID., *Poinçons inédits d'orfèvres brugeois*, in *Ann. Emulation*, LXIII (1913), blz. 257-260.

onze inventaris, die thans in het rijksarchief worden bewaard, hebben wij ter onderscheiding tussen haakjes geplaatst ; wij verwijzen tevens naar het klasseringsnummer in het rijksarchief.

Hoewel onderhavige inventaris de stukken uit de beide voormelde archiefdepots omvat, toch worden essentiële bescheiden, zoals de keuren en de reglementen, de ledenlijsten, de resolutieboeken, de ambachtsrekeningen met de bewijsstukken, en de eigendomstitels, er slechts fragmentarisch in aangetroffen. Verschillende nummers van onze inventaris hebben ten andere oorspronkelijk geen deel van het eigenlijke ambachtsarchief uitgemaakt : ze werden in de loop van de 19e eeuw door de conservators van het Brugse stadsarchief uit het eigenlijke archief van de stad gelicht en bij de stukken van het ambachtsarchief gevoegd ten einde het historisch onderzoek te vergemakkelijken en te bevorderen. Dit is onder andere waarschijnlijk het geval met de nummers 8, 9, 17-27, 30 en 36-38.

Het herkomstbeginsel, dat tegenwoordig algemeen bij het ordenen en klasseren van archieven wordt gehuldigd, kon trouwens bij de samenstelling van onderhavige inventaris niet toegepast worden. In de loop van de 19e eeuw immers werd het gehele archief van de stad Brugge zo grondig naar het destijds geldende principe van het historisch onderzoek geordend, dat een herklassering naar de hedendaagse methode ten slotte meer bezwaren dan voordelen zou opleveren en wel nooit werkelijk zal kunnen verwezenlijkt worden. Het bleek dan ook doelmatiger bij de ordening en de inventarisatie van het archief van het voormalige ambacht van de goud- en zilversmeden bij de negentiende eeuwse werkwijze aan te sluiten.

LITERATUUR :

- P. DE STOOP, *Emprunt fait au métier des orfèvres de Bruges par Charles-Quint*, in *Ann. Emulation*, I (Brugge, 1939), blz. 201-210.

- J. M. E. FEYS, *Documents concernant le métier des orfèvres à Bruges*, in *Ann. Emulation*, XXXI (Brugge, 1880), blz. 78-119.
- J. GAILLIARD, *De ambachten en neringen van Brugge*, Brugge, 1854.
- A. SCHOUTEET, *Het ambachtshuis van de goud- en zilver-smeden te Brugge*, in *Brugsche Courant* van Woensdag 30 April 1947.
- Stedelijk Museum-Brugge. Edelsmeedkunst in het Brugse. 1 Juli-3 September 1950*, Brussel, [1950]. (Catalogus van de tentoonstelling ingericht door het gemeentebestuur van Brugge).
- P. SYLVAIN, O. C., *Orfèvrerie brugeoise*, in *Ann. Emulation*, LVI (Brugge, 1906), blz. 100-101.
- C. VANDEN HAUTE, *Poinçons inédits d'orfèvres brugeois, in corporations de la ville de Bruges, conservées aux archives de l'Etat*. Brugge, 1909.
- C. VANDEN HAUTE, *Poinçons inédits d'orfèvres brugeois*, in *Ann. Emulation*, LXIII (Brugge, 1913), blz. 257-260.
- P. VAN DE WALLE, *Le collier de la gilde des francs-archers de Marie-Thérèse d'Autriche de Ste-Croix-lez-Bruges*, in *Ann. Emulation*, LXII (Brugge, 1912), blz. 188-191.
- A. SCHOUTEET.

INVENTARIS

A. — *Het Ambacht in het algemeen.*

- (1) Register van resolutiën der buitengewone vergaderingen van deken, bestuursleden, gewezen dekens en soms ook de gewone leden van het ambacht, 1754-1796.

1 deel. — RA., Ambachten, nr. 63.

N.B. De resolutiën zijn in de regel ondertekend door de deken in functie en door twee gewezen dekens. In sommige gevallen schijnen zelfs al de aanwezige personen de betrokken resolutiën ondertekend te hebben.

2. « Edict ende ordinancie vande eerts-hertoghen onse souveraine princen opt stuck ende exercitie van d'ambacht vande goudt ende silver-smeden ende t'ghene daer aen cleeft inde landen van herwaertsovere. Vernieuwt ende herpubliceert desen vyfsten dach van Meye 1612. Te Ghendt herdrukt by Jan vanden Steene, woenende op S. Pharahilde plaetse. Anno 1612 ».

1 stuk, gedrukt.

3. Verordening van de koning van Frankrijk betreffende het gewicht en het gehalte van het goud en het zilver, 1506, Authentiek afschrift van 1768.
1 stuk, op perkament.
4. Verordening van de koning van Frankrijk betreffende het gewicht en het gehalte van de gouden en zilveren voorwerpen, 1721. Authentiek afschrift van 1768.
1 stuk, op perkament.
5. Hallegebod van de stad Brugge betreffende de aanwerving van gouden en zilveren voorwerpen door de meesters gouden zilvermeden, 1739.
1 stuk.
6. Stukken betreffende de verkoop van uurwerkkassen (dozen) en uurwerksetingen door de goud- en zilvermeden te Brugge, 1778.
1 omslag.
7. Request door Philips Meys gericht tot de keizer en door deze voor advies aan de Brugse stadsregering toegezonden om de meesters van het goud- en zilvermedenambacht toe te laten allerhande werk te vervaardigen dat door de merceniers wordt verkocht, 1791.
4 stukken.
8. Request van het ambacht aan de keizer om wijziging van de ambachtskeur, met advies dienaangaande van de stadsregering en medegaande stukken, 1793.
1 omslag.
9. Brief van de keizer aan de stadsregering van Brugge om inlichtingen in verband met de werkwijze en de organisatie van de goud- en zilvermeden aldaar, met antwoord van de Brugse stadsregering en advies dienaangaande van het betrokken ambacht, 1736.
1 omslag.
10. Lijsten van kandidaten voor het ambachtsbestuur, door het aftredend bestuur aan de magistraat voorgelegd, 1672-1794.
1 omslag.
11. Lijst van de ongehuwde meesters, meesterszonen en gezellen van het ambacht, met opgave van hun woonplaats, 1747. Met één bijlage.
2 stukken.

N.B. Deze lijst werd opgemaakt ingevolge een verordening, door de magistraat van Brugge op 9 Februari 1747 vastgesteld, met betrekking tot een lichting, door Lodewijk XV, koning van Frankrijk, bevolen. De voornoemde verordening werd op 10 Februari daaropvolgende ter Halle gepubliceerd (4).

---

(4) Zie : Brugge stadsarchief, *Hallegeboden over de jaren 1741-1749*, blz. 184 v. - 185 v. ; zie ook : *Ib.*, *Plakkaten*, 2e serie, tom. XVII nr. 96.

12. Lijst van de goud- en zilversmeden en juweliers te Brugge. Ongedateerd (c. 1794 ?).
1 stuk.
N.B. Bevat : naam, specificatie van het beroep en adres van 36 personen.
13. Procuratie, door deken en bestuur van het ambacht aan Jan Kerckhof verleend, om het herbouwen van de huizen van het ambacht in de Hoogstraat, 1635.
1 stuk.
14. Eedsformulier voor de nieuwe leden van het ambacht. Ongedateerd (18e eeuw).
2 stukken.
15. Verklaring van Cornelis de Witte dat hij slechts als handelaar in goud- en zilverwerk, niet als eigenlijk goud- of zilversmid, tot meester in het ambacht is aanvaard, 1494.
1 stuk, op perkament.
16. Certificaat van de magistraat der stad Leiden in Holland, dat Lucas van Hogendorp in deze stad gedurende drie jaar het goudsmedenambacht heeft geleerd en aldus zijn volledige leertijd met alle daaraan verbonden verplichtingen is nagekomen, 1569.
1 charter.
17. Dossier betreffende de aanneming tot vrijmeester-goudsmid te Brugge van Lodewijk Goom, 1727.
1 omslag.
18. Rescript van het ambacht op het request, door Rogier van Severen op 20 Maart 1743 tot de landvorst gericht, om opneming als meester in het ambacht, en voor advies aan de stadsregering van Brugge overgemaakt, 1743.
1 stuk.
19. Dossier betreffende de aanneming tot vrijmeester-goudsmid te Brugge van Frans Schoonaert, 1754.
1 omslag.
20. Idem betreffende Pieter Billau, 1758.
1 omslag.
21. Idem betreffende Jan Jozef Jaemart, 1778.
1 omslag.
22. Idem betreffende Pieter Frans Botte, 1778.
1 omslag.
23. Idem betreffende Pieter Jozef Stadsbader, 1781.
3 stukken.
24. Idem betreffende Pieter Jozef Daussy, 1781.
4 stukken.
25. Idem betreffende Philips Meys, 1788.
1 omslag.

26. Idem betreffende Lodewijk Vaerman, 1791.
1 omslag.
27. Idem betreffende Pieter vanden Bulcke, 1791-1792.
1 omslag.
28. Verklaring van Jozef Benninck, dat hij verlangt als vrijmeester in het ambacht opgenomen te worden en zich verplicht de gestelde voorwaarden na te komen zodra het ambacht zal heropgericht worden, 1797.
1 stuk.
29. Verklaring van deken en bestuur van het afgeschafte ambacht van de goud- en zilversmeden te Brugge, dat zij Jozef Benninck provisioneel als vrijmeester van het voornoemde ambacht hebben aanvaard, op voorwaarde dat hij bij de herinrichting van het ambacht aan de gestelde voorwaarden zal voldoen, 1797.
1 stuk.
30. Requesten van bestuur en ook van leden van het ambacht aan de magistraat, 1585-1795.
1 omslag.
31. Request door de gezamenlijke goud- en zilversmeden van Vlaanderen gericht tot de Geestelijkheid en de Leden van het graafschap, om behoud van het reglement dd. 1708 betreffende het gehalte van het goud- en zilverwerk. Met behorende stukken, 1723. Gelijktijdige afschriften.
3 stukken.
32. Request door de gezamenlijke goud- en zilversmeden van Vlaanderen gericht tot de Geestelijkheid en de Leden van het graafschap, om wijziging van de verordening d.d. 19 September 1749 betreffende de uitoefening van hun bedrijf, 1749. Gelijktijdig afschrift.
1 stuk.
33. Request van Jan Busschop c. s., oud-dekens en bestuursleden van het ambacht, aan keizerin Maria Theresia, om ontslaging van zekere financiële lasten voor een tiental behoeftige ambachtsleden. Met advies dienaangaande van de Brugse magistraat en beslissing van de keizerin, 1780.
3 stukken.
34. Request van Karel de Paepe, vrijmeester-goudsmid te Brugge, gericht tot de keizerin en door deze om advies aan de stadsregering van Brugge toegezonden, om zich als dusdanig te Eeklo te mogen vestigen, 1780.
3 stukken.

35. Schatting van het goud- en zilverwerk alsmede van het goud- en zilversmidsgereedschap bevonden ten huize van Pieter Frere, gedaan door de meesters goud- en zilversmeden J. van Hese en J. Vincke, 1760.

1 stuk.

- 36-38. Processtukken, 1562-1792.

3 pakken.

36. (1562-1673). Bevat stukken betreffende processen aangelegd door :

- a. het ambacht tegen Jan de la Fosse c. s., 1562.
  - b. Jacob de Cantere tegen het ambacht, 1571-1572.
  - c. het ambacht tegen Gillis Schelhavere, 1590.
  - d. het ambacht tegen Baptist Backeroti en de nering van de Brugse merceniers, 1599.
  - e. het ambacht tegen Joris Walgrave, 1600.
  - f. Jan Croes tegen het ambacht, 1606.
  - g. de weduwe van Melchior van Blootacker tegen Jacob Roose, 1624.
  - h. Jan Noret tegen het ambacht, 1635.
  - i. het ambacht tegen Salomon Boeyens, 1642-1644.
  - j. het ambacht tegen Karel van Nieukercke, 1646.
  - k. het ambacht tegen Catharina Alexandry, weduwe van Karel Stalpaert, 1650.
  - l. het ambacht tegen Antoon la Derriere, (midden van de 17e eeuw).
  - m. Karel Lyms, gouverneur van het ambacht, tegen Jan Bonnevale, 1653.
  - n. Jacob Lootins tegen het ambacht, 1656.
  - o. Jacob Boudens, uittredend gouverneur van het ambacht, tegen Jan Bonnevale, 1660.
  - p. het ambacht tegen Joris Walgrave, 1660.
  - q. het ambacht tegen Karel Lyms, uittredend deken, 1661.
  - r. het ambacht tegen de weduwe van Laurens de Witte en Daniël Thomasson, 1664.
  - s. Leonard Kerckhof tegen het ambacht, 1665.
  - t. het ambacht tegen Sebastiaan Drooghens, 1666 (?).
  - u. Jan Baudens tegen het ambacht, 1673.
37. (1675-1718). Bevat stukken betreffende processen aangelegd door :
- a. Jan Baudens en Jacob de Clercq tegen het ambacht, 1675.
  - b. Adriaan Pierens tegen het ambacht, 1675.

- c.* het ambacht tegen Frans Verreman, 1676.
- d.* het ambacht tegen Jan Pieters, 1677.
- e.* Philips Lyns tegen het ambacht, 1680.
- f.* het ambacht tegen Jan Noël, 1685.
- g.* Karel Frans, gouverneur van het ambacht, tegen Jan Baptist van Marivoorde, 1686.
- h.* het ambacht tegen Frans vanden Hende, thesaurier van de stad Brugge, 1687.
- i.* het ambacht tegen de magistraat van Brugge, 1688.
- j.* het ambacht tegen Jan Noël en de procureur Jessens, 1688.
- k.* Jan van Ophove tegen het ambacht, 1689-1690.
- l.* Jacob de Deckere tegen Jan Baptist van Hulle en het ambacht, 1692.
- m.* Alexius d'Estrez tegen het ambacht, 1697.
- n.* het ambacht tegen Willem Nolf, 1702.
- o.* Adriaan Lyns tegen het ambacht, 1703.
- p.* Pieter Moreel, deken van het ambacht, tegen Adriaan Lyns, Jacob de Pape, Adriaan Pierens en Frans de Mey, bestuursleden van het ambacht, 1713.
- q.* het ambacht tegen Antoon James, 1716.
- r.* Jan vande Kerckhove tegen het ambacht, 1716-1718.
- s.* het ambacht tegen Laurens vande Kerckhove, 1717-1718.

- 38. (1719-1792). Bevat stukken betreffende processen aangelegd door :
  - a.* Pieter de Beert en Jacob Petit tegen het ambacht, 1719.
  - b.* Lodewijk Heye, vrijmeester-zilversmid, tegen Jan Baudens, 1722.
  - c.* Jozef Busschop tegen het ambacht, 1724.
  - d.* het ambacht tegen Frans de Roover, 1724.
  - e.* Frans de Mey tegen het ambacht, 1726.
  - (f).* Jan Baudens tegen het ambacht, 1727-1729.
RA., Ambachten, nr. 65.
  - g.* het ambacht tegen Jan de Vos, 1728.
  - (h).* Antoon van Haecke tegen het ambacht, 1730.
RA., Ambachten, nr. 65.
  - i.* het ambacht tegen Jan de Moor, 1749.
  - j.* Karel Rousseau tegen het ambacht, 1760.
  - k.* Jacob van Houtte tegen het ambacht, 1760.
  - l.* het ambacht tegen Pieter de Kemel, 1765-1769.
  - (m).* het ambacht tegen Jacob Minne, 1765-1770.
gedeeltelijk RA., Ambachten, nr. 65.

- n. Pieter Petit c. s. tegen het ambacht, 1769-1770.
 o. Jacob de Pape tegen het ambacht, 1792.
 p. Jacob de Pape tegen het ambacht, 1792.
39. Akte waarbij koning Philips IV een aanvullend onderzoek beveelt in de zaak van Jacob de Cantere tegen het ambacht, hangende voor schepenen der stad Brugge, 1573.
 1 charter.
40. Uitspraak van schepenen van Brugge in het geschil tussen Jan Baudens en het ambacht, 1673.
 1 stuk, op perkament.
41. Informatie gehouden door de magistraat van Ieper naar aanleiding van het proces door Jacob Albert c. s. tegen de zilversmid Jacob de Clerck, die zich onlangs te Ieper is komen vestigen en vroeger te Brugge woonde, 1683.
 1 stuk.

B. — *Financieel beheer van het Ambacht.*

- (42) Cartularium, aangelegd in het derde kwart van de 15e eeuw. De opgenomen stukken, alle betreffende eigendommen en renten, zijn gedateerd tussen 1395 en 1471.
 1 deel. — RA., Ambachten, nr. 64.
 N.B. Dit deel werd in zijn geheel gepubliceerd door J. M. E. FEYS, *Documents concernant le métier des orfèvres à Bruges*, in *Annales de la Société d'Emulation*, tom. XXXI (Brugge, 1880), blz. 95-119.
43. Rekening van Jan de Vlieghere, gouverneur van het ambacht, over 1530-1531.
 1 deel.
44. Rekening van Pieter Frere, gouverneur, en Jan van Heese, deken, over 1753. Afgehoord 1754.
 1 deel.
- (45) Rekeningen van verschillende gouverneurs en dekenen, 1782-1796 (?).
 1 deel. — RA., Ambachten, nr. 64 ter.
 N.B. Het deel bevat de hierna onder *a-m* genoemde rekeningen. Het boekjaar van deze rekeningen valt samen met het kalenderjaar.
- a. Rekening van Karel de Breuck, gouverneur, en Pieter Augustinus, deken, over 1782. Afgehoord 1788.
 b. Rekening van Jacob Ponchau, gouverneur, en Karel de Breuck, deken, over 1783. Afgehoord 1788.
 c. Rekening van Cornelis Lasuyt, gouverneur, en Lodewijk Geuns, deken, over 1784. Afgehoord 1788.
 d. Rekening van Alexander vande Poele, gouverneur, en Pieter Govaert, deken, over 1785. Afgehoord 1788.

- e.* Rekening van Frans Reubens, gouverneur, en Jan Busschop, deken, over 1786. Afgehoord 1788.
- f.* Rekening van Michiel Bulcke, gouverneur, en J. Ponchou, deken, over 1787. Afgehoord 1788.
- g.* Rekening van Pieter Daussy, gouverneur, en Jan Govert, deken, over 1788.
- h.* Rekening van Pieter Reubens, gouverneur, en Karel Benninck, deken, over 1789. Afgehoord 1790.
- i.* Rekening van Pieter Petyt, gouverneur, en Maarten de Pape, deken, over 1790. Afgehoord 1791.
- j.* Rekening van Pieter Luycks, gouverneur, en Pieter Augustinus, deken, over 1791. Afgehoord 1792.
- k.* Rekening van Emmanuel Roty, gouverneur, en Ambrosius Reubens, deken, over 1792. Afgehoord 1793.
- l.* Rekening van Pieter Naert, gouverneur, en Karel de Breuck, deken, over 1793. Afgehoord 1794.
- m.* Rekening van deken Alexander vande Poele, tevens de functie vervullende van gouverneur, over 1794- (1796?).
46. Eedsformulier voor de rendanten van de ambachtsrekening. Ogedateerd (18e eeuw).
1 stuk.
- (47) Akte, waarbij de armmeesters van de Onze-Lieve-Vrouwekerk te Brugge bekennen een bedrag van 68 pond 12 schelling groot ontvangen te hebben van de weduwe van Jan de la Penna en zich daarvoor verplicht hebben jaarlijks twee lijkdiensten, waarvan één met een uitdeling, in de kerk van het Augustijnenklooster te laten celebreren, 1563. Met akte waarbij deken en bestuursleden van het goud- en zilvermedenambacht het toezicht op de bovengenoemde stichting aanvaarden, 1564.
2 charters, getransigeerd. — RA., charters, nr. bl. 5863.
48. Rentebrief voor het ambacht, groot 20 schelling groot 's jaars, ten laste van het graafschap Vlaanderen, 1620.
1 charter.
49. Rentebrief voor het ambacht, groot 18 pond tournois 's jaars, ten laste van het graafschap Vlaanderen, 1622.
1 charter.
50. Akte, waarbij het ambacht aan Mattheus de Bourgoigne en zijn vrouw Jozine Pardo twee renten, groot respectievelijk 20 schelling en 3 pond groot 's jaars, ten laste van het graafschap Vlaanderen, heeft overgedragen, 1635.
1 charter.

51. Huurceel van een huis in de Hoogstraat te Brugge, door het ambacht verhuurd aan Willem de Nolf, 1704.
1 stuk.
52. Kwitantie, afgegeven door J. Coussens, gouverneur van het ambacht, aan Pieter Frere, wegens betaling van de rechten voor het vrijmeesterschap in het ambacht, 1739.
1 stuk.
53. Lijst van de gouden en zilveren voorwerpen, die gedurende meer dan tien jaar in het ambachtshuis hebben gelegen en nu door het ambacht aan zijn leden werden verkocht, met vermelding van de respectieve kopers en de verkoopprijzen. Met resolutie van de Brugse stadregering betreffende de bestemming van de opbrengst van de voornoemde verkoop, 1744.
1 stuk.
54. Brief van Adriaan Busschop, deken van het ambacht, aan de zilversmid Nonckele te Veurne, met mededeling van de maatregelen door het ambachtsbestuur getroffen tot sanering van de financiële toestand van het ambacht. Met antwoord van de voormelde Nonckele, 1752.
1 stuk.
55. Kwitantie, afgegeven door Frater Augustinus a Sancto Humberto, Karmeliet-Diskals, aan de gouverneur van het ambacht, wegens voldoening van een half jaar lijfrente, 1765.
1 stuk.
56. Huurceel van het huis, staande op de hoek van de Hoogstraat en de Hertsbegestraat te Brugge, door het ambacht verhuurd aan Emmanuel Roty, 1786.
1 stuk.

Een episode uit het leven van Giovanni Arnolfini

Giovanni Arnolfini ¹ heeft heden ten dage zijn be- roemdheid schier uitsluitend te danken aan de beide pa- nelen, waarop Jan van Eyck hem afgebeeld heeft. Op het ene, dat sedert 1886 aan het Kaiser-Friedrich-Museum te Berlijn behoort, wordt hij te halven lijve, met een rode

(1) De meest recente biografie van G. Arnolfini is die van L. MIROT- E. LAZZARESCHI, *Un mercante di Lucca in Fiandra. Giovanni Arnolfini*, in *Boll. Storico Lucchese*, XVIII, 2 (Lucca, 1940), waarvan een overdruk (27 blz. + ill.) bereidwillig door weled. baron J. van Caloen te mijner beschikking werd gesteld.